

OBČIANSKA STRATÉGIA: ODRAZOVÝ MOSTÍK K STRATÉGII VZDELÁVANIA DOSPELÝCH?

PRÍPAD MESTA PÉCS (MAĎARSKO)



Každá obec, bez ohľadu na jej veľkosť, si môže definovať svoje priority a smery rozvoja, ako aj cesty a stratégie potrebné na ich dosiahnutie. V Pécsi, stredne veľkom meste so 140 000 obyvateľmi, samospráva prijala v posledných rokoch niekoľko dôležitých strategických dokumentov, akými sú Stratégia plánovania sociálnych služieb, Stratégia bývania, Stratégia integrovaného rozvoja mesta, Miestny program rovnosti príležitostí, Stratégie pre starších ľudí a mládež, a Občianska stratégia.

Občianska stratégia sleduje prepojenia medzi mestskými komunitnými mimovládnyimi organizáciami a samosprávou na rôznych úrovniach a navrhuje spôsoby ich zlepšenia a zavádzania inovatívnych riešení (napr. komunitný rozpočet). **Ďalším krokom by mohlo byť strategické plánovanie príležitostí pre celoživotné vzdelávanie.**

PROCES PRÍPRAVY STRATÉGIE

Počas desaťročia nasledujúcich po zmene režimu v 90. rokoch zaznamenalo mesto dynamický rozvoj občianskeho sektora. Miestni aktéri občianskej spoločnosti boli medzi prvými v krajine, ktorí uznali potrebu spolupráce a spoločného presadzovania záujmov počas rokovania celomestského okrúhleho stola.

Príprava novej občianskej stratégie začala v roku 2020 a zapojili sa do nej občianske organizácie vo viacerých skupinách. Koordináciou tohto procesu mesto Pécs poverilo združenie Educators' Centre Association (Združenie vzdelávacích centier).

HLAVNÉ PRVKY NOVEJ OBČIANSKEJ STRATÉGIE



Na situačnú analýzu boli použité najnovšie údaje z maďarského centrálného štatistického úradu, ako aj SWOT analýza. Obecné zastupiteľstvo mesta Pécs prijalo Občiansku stratégiu dňa 14. decembra 2021. Oficiálny link na stratégiu: <https://gov.pecs.hu/download/koncepcio/civil.pdf>

V záujme posilnenia spolupráce s občianskym sektorom mesto zriadi funkciu občianskeho referenta, ktorý bude koordinovať vzťahy medzi magistrátom a občianskymi organizáciami mesta Pécs: vypracovanie a implementácia občianskej stratégie a operačného programu. Občiansky radca sa pri výkone svojej funkcie zodpovedá zástupcovi starostu zodpovednému za túto oblasť a starostovi.



SPOLUPRÁCA MAGISTRÁTU MESTA PÉCS A MIMOVLÁDNYCH ORGANIZÁCIÍ

Mesto Pécs v súvislosti so spoluprácou s organizáciami občianskej spoločnosti v Pécsi formuluje tieto **zásady a odborné základy**:

1. Mesto Pécs - pri plnení svojich povinných a dobrovoľných úloh - sa zameriava a má záujem o partnerstvo s organizáciami občianskej spoločnosti - a tým sa snaží rozvíjať a zvyšovať svoju efektivitu. V rámci tohto

- vytvára a rozvíja rámec partnerstva, podniká kroky na rozšírenie účasti verejnosti (zavedením participatívneho – komunitného – rozpočtovania);
- spolieha sa na zapojenie organizácií občianskej spoločnosti ako poskytovateľov služieb (outsourcing povinných a dobrovoľných úloh organizáciám občianskej spoločnosti – napr. verejných kultúrnych úloh – na základe verejnej kultúrnej dohody alebo sociálnych úloh – na základe dodávateľských zmlúv), podľa existujúcich a prevádzkovo osvedčených postupov, pri efektívnom plnení svojich úloh sociálnych a verejnoprospešných služieb vo všetkých oblastiach, kde je možné túto efektívnosť zriadiť alebo preukázať, a
- podporuje rozvoj takého prístupu, akí majú poskytovatelia služieb, v spolupráci s mimovládnyimi poskytovateľmi služieb v Pécsi. Proaktívne podporuje rozvoj prístupu poskytovateľa služieb, vedomostí, schopností a zručností občianskeho sektora a rozširovanie okruhu úloh - výmena rozvojových programov a modelov, zavádzanie štandardov služieb, rozvoj služieb typu sociálnej ekonomiky (napr. sociálnych podnikov - hodnotenie potrieb v rámci komunity / rozvíjanie prístupu rozvoja služieb /organizovanie školení s využitím komunitného plánovania);
- podporuje a pomáha formálnym alebo neformálnym iniciatívam a komunitám malej veľkosti, ktoré sú základom demokracie a samoorganizácie – zachovávaním rozmanitosti občianskeho sektora, posilňovaním súdržnosti komunity, vytváraním a podnecovaním implementácie kreatívnych komunitných programov;
- rozširuje možnosti publicity smerom k organizáciám občianskej spoločnosti (na webovej stránke PécsMa, www.pecs.hu a iných mestských médiách, mestské kampane – ako napr. „Pécs Open“ – vytvárajúce občiansku angažovanosť);
- zavádza transparentný a predvídateľný systém prenájmu obecného majetku vo vlastníctve mimovládnych organizácií a obecného majetku dostupného na prenájom.

2. Záujmom mesta Pécs je zvyšovať objem rozvojových prostriedkov (EÚ a iných) prichádzajúcich do mesta a administrovať ich efektívne, dlhodobo a udržateľne. Na zabezpečenie efektívnej tvorby a využívania zdrojov je cieľom

- udržiavať spoluprácu medzi občianskym sektorom a samosprávou pre vzájomný prospech;
- spoločne plánovať rozvojové úlohy,
- budovať partnerstvá, spoločne mobilizovať zdroje a implementovať;
- poskytovať (ak je to potrebné) vlastné zdroje pre mimovládne organizácie s vysokými odbornými štandardmi, ktorým ale chýbajú zdroje, vytvorením tzv. fondu vlastných zdrojov;
- plánovať dlhodobý rozvoj spôsobom orientovaným na služby, so zapojením všetkých sektorov.

3. Aby mesto Pécs bolo schopné plniť svoje povinnosti v komunite, ktoré sú vo verejnom záujme a flexibilne zvládať krízové úlohy, má mobilizovateľnú skupinu dobrovoľníkov, ktorí sú vyškolení na špeciálne úlohy, koordinované *Centrom budovania komunity a dobrovoľníctva mesta Pécs* zo Združenia vzdelávacích centier ako aj iné mimovládne organizácie (Maďarská Maltézska pomoc, Katolícka charita, Maďarský Červený kríž, atď.). Centrum tiež podporuje a pomáha rozvoju a fungovaniu dobrovoľníctva v meste.

4. Občianska stratégia je definovaná v súlade s existujúcimi strategickými dokumentmi mesta Pécs s prihliadnutím na ciele každej stratégie.